

Yhteenveto Otakantaa.fi –keskustelusta: Kuinka sähköisen äänestämisen kehittämistä tulisi jatkaa?

Keskustelu Otakantaa.fi-foorumilla oli osa oikeusministeriössä valmistuneen Sähköisen äänestyksen pilottihanke vuoden 2008 kunnallisvaaleissa -muistion kuulemistusta. Keskustelu oli avoinna 7.-31.10.2009 samanaikaisesti muistiosta järjestetyn lausuntokierroksen kanssa ja siinä julkaistiin **30 viestiä**.

Keskustelua pohjustettiin kysymyksillä:

1. Kokeilun tulokset ovat nyt tiedossa. Minkälaisia ajatuksia esitetyt johtopäätökset herättävät?
2. Kannatatko sähköisen äänestämisen jatkokehitystä? Vai kannatatko asian hautaamista ainakin toistaiseksi?
3. Äänestäisitkö itse sähköisesti, jos se olisi mahdollista?

Kommentointi muistiossa esitetyistä johtopäätöksistä

Muistiossa esitetään kokeilusta johtopäätöksinä seuraavia:

Vaalien toimittamisen läpinäkyvyys

1. Äänestysjärjestelmä tulisi toteuttaa avoimella lähdekoodilla
2. Äänestysjärjestelmästä tulisi tulostaa paperivarmenne

Sähköisen äänestysjärjestelmän toiminta

3. Tietoliikenneyhteyksien toimiminen on tärkeää.
4. Äänestysjärjestelmän käyttöliittymän toiminnallisuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota

Sähköisen äänestysjärjestelmän hyödyt

5. Sähköinen äänestys ei kokonaisuutena arvioiden vähentänyt vaaliviranomaisten työtä
6. Vaalivarmuus parani vahvistettujen sähköisten äänten osalta
7. Sähköinen äänestys nopeutti äänestäjien äänestystoimitusta
8. Sähköisellä äänestyksellä ei ollut vaikutusta äänestysaktiivisuuteen
9. Sähköisten äänten laskenta oli suhteellisesti ottaen melko hidasta
10. Sähköisen äänestyksen kustannukset olivat korkeat
11. Sähköinen äänestys mahdollistasi ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän välisen ajan tiivistämisen

Hankeresurssit

12. Sähköisen äänestyksen hankkeelle tulee varata riittävät henkilöresurssit ja riittävästi aikaa

Johtopäätöksiä kommentoineiden kesken mielipiteet jakautuivat suuresti. Suoraan tähän kysymykseen vastasi 13 kirjoittajaa. Kannat vaihtelivat jatkotyöhön

kannustavista ja varauksellisista hyvin kielteisiin. Suoraan kielteisiä kantoja tuli seitsemältä kirjoittajalta.

Kielteisissä kommentteissa kokeilua pidettiin mm. hyödyttömänä tuhlailuna ja farssina ja jatkotyötä pidettiin tarpeettomana. Avoimen lähdekoodin mahdollisuuksiin ei uskottu muutamissa kommentteissa lainkaan. Kokeilua pidettiin hyötyyn nähden kustannuksiltaan korkeana. Näissä viesteissä oli huomiota kiinnitetty järjestelmän riskialttiuteen mm. sähkö- ja tietoliikennekatkosten takia, kustannustehokkuuteen, vaalituloksen luotettavuuteen, tietosuojakysymyksiin sekä järjestelmätoimittajan luotettavuuteen ja sen liiketoiminnan vakauteen esimerkiksi jos yritys myytäisiin ulkomaille.

Jatkokehittämisen aloittamiseen myönteisesti suhtautuvat ehdottivat mm. sähköisen äänestämisen käyttämistä kansanäänestyksissä, avoimen lähdekoodin ja netin etä-äänestyksen käyttöönottoa tunnistamisen kanssa sekä uuden toimivan järjestelmän hankintaa. Tietoverkkovälitteinen mahdollisuus uudella tavalla pitäisi kokeilla, oli myös ehdotuksena.

Varauksellisissa kannoissa tulivat esiin muiden muassa se, että hankitaan testattu ja toimiva järjestelmä, ja esitettiin myös, ettei Suomen tarvitse kulkea etulinjassa vaan jäädään odottaa toimivia järjestelmiä.

Muita vastauksia

Sähköisen äänestämisen jatkokehityksen tarpeellisuuteen otti kantaa 14 kirjoittajaa. Suurin osa heistä suhtautui jatkotyön aloittamiseen kielteisesti, ja vain muutamissa kommentteissa siihen nähtiin tarvetta. Yksi kirjoittajista visioi, että Suomi voisi tehdä sähköisen äänestämisen kehittämisessä innovaation.

Henkilökohtaisesti sähköisesti äänestäisi liki puolet keskusteluun osallistuneista.